

PASUUNAN OPETUSSUUNNITELMA

Opiskelu ja työmuodot

Pasuunansoiton opiskelu tapahtuu pääosin yksilöopetuksena. Ryhmäopetusta voidaan käyttää alkeisopetuksessa, kamarimusiikin ja yhteissoiton ohjauksessa sekä esiintymisiin valmistautumisessa.

Instrumenttiopintojen tasosuoritukset soitetaan konserttimuotoisina, tasosuorituksina tai videotallenteina lautakunnalle sen mukaan, mikä parhaiten palvelee opinnoille asetettuja tavoitteita.

Oppiminen on seurausta oppilaan omasta toiminnasta ja kotiharjoittelu on oleellinen osa opiskelua.

Yleiset tavoitteet

Instrumenttiopinnoissa yleisinä tavoitteina on

- Soittotaidon saavuttaminen omien edellytysten puitteissa
- Pitkäjänteisen, tavoitteellisen ja omatoimisen työskentelyn oppiminen
- Ulkoa soittaminen ja esittäminen oppilaan edellytysten mukaan
- Esiintymistilanteiden hallinta
- Tutustuminen länsimaiseen musiikkikulttuuriin ja sen eri tyyliin pasuunan näkökulmasta
- Soiton ilon kokeminen sekä yksin että osana ryhmää: yhteissoitto vuosittain
- Mahdollisuus kaverisuhteiden syntyminen soiton parissa
- Pysyvän kiinnostuksen herättäminen musiikkiin soittajana sekä mahdollisesti oman musiikin tekijänä (improvisointi, säveltäminen)

Lisäksi pasuunansoitossa yleisinä tavoitteina

- Hyvän soittoasennon löytäminen
- Syvähengitys ja tukeva puhallus
- Selkeä luistin käsittely
- Erilaisin kielityksin ja artikulaation osaaminen
- Hyvän ansatsin hakeminen
- Itsenäisen ja monipuolisen harjoittelun oppiminen
- Osallistuminen yhteisprojekteihin, puhallinorkesteriin, orkesteriin ja kamarimusiikkiprojekteihin
- Esiintymistaidon kehittäminen ja esiintymistilanteiden hallitseminen
- Improvisaation, säveltämisen ja sovittamisen osaaminen

Instrumenttiopinnot 1

TAVOITTEET

- Soittimen rakenne, osat, kokoaminen ja käsittely
- Huulten asettamisen ja äänen tuottamisen tekniikan alkeet
- Syvän hengityksen ja tukevan puhalluksen alkeet

- Kielityksen ja huulilegaton tekniikan alkeet
- Soittoasento ja luistin käsittelyn alkeet sekä seisten että istuen
- Ymmärtää nuottikirjoituksen, rytmiluvun ja soivan tuotoksen yhteyden
- Yhteissoiton alkeet

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Ohjelmistoa harjoitellaan vähintään noin kolminkertainen määrä tasosuorituksen ohjelmaan. Suositellaan eri tyylisten kappaleiden käyttämistä ohjelmiston laatimisessa. (mm. eri sävellajeja ja säveltäjiä). Ohjelmiston tarkoitus on tukea opintokokonaisuuden tavoitteiden saavuttamista. Kappaleen ääniala on vähintään F - c1.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

- Oppilas suunnittelee opettajan kanssa yhdessä harjoitettavista ohjelmistosta
- Kaksi erityylistä pienimuotoista kappaletta, jotka ovat eri sävellajeissa
  - Kaksi erityylistä etydiä tai etydinomaista kappaletta, jotka ovat eri sävellajeissa.

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arvioinnissa on mukana myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvionsa Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Instrumenttiopinnot 2

TAVOITTEET EDELLISTEN LISÄKSI

- Osaa hakea ergonomista ja itselleen luontevaa soittoasentoa
- Oppii hahmottamaan ja tuottamaan erilaisia rytmejä ja tempoja
- Kielityksen ja huulilegaton tekniikan kehittäminen
- Fraseeraus, dynamiikka ja musiikin muotoilu
- Osaa käyttää erilaisia kielitystapoja eli artikulaatioita
- Sujuva luistin käsittely
- Syvän hengityksen ja tukevan puhaltamisen vahvistus
- Intonaation alkeet

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Ohjelmistoa harjoitellaan vähintään noin kolminkertainen määrä tasosuorituksen ohjelmaan. Suositellaan eri tyylisten kappaleiden käyttämistä ohjelmiston laatimisessa (mm. eri sävellajeja, eri tempomerkintöjä). Tutustutaan eri aikakausien musiikkiin. Ohjelmistossa on myös elokuvamusiikkia ja pop-musiikkia. Ääniala on vähintään E - f.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

- Oppilas suunnittelee opettajan kanssa yhdessä harjoitettavista ohjelmistosta:
- Kolme erityylistä ja eri aikakautta edustavaa kappaletta.
  - Kaksi etydiä tai etydinomaista kappaletta.

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arvioinnissa on mukana myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvionsa. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Instrumenttiopinnot 3

TAVOITTEET EDELLISTEN LISÄKSI

- Ergonomisesta soittotavasta huolehtiminen
- Itse harjoittelemisen tavan kehittäminen
- Perustekniikan kehittäminen (mm. hengitys- ja puhallustekniikka, huulilegatot, kielitykset)
- Oman soundin etsiminen
- Soitettavan rekisterin kasvattaminen
- Intonaation vahvistaminen
- Eri äänenvärien, vibraton ja agogiikan käyttäminen
- Musiikkitermien hallinta
- Esiintymistaito: keskittymiskyky jännittävässä tilanteessa, positiivinen asenne omaan tekemiseen

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Ohjelmistoa harjoitellaan vähintään noin kolminkertainen määrä tasosuorituksen ohjelmaan. Suositellaan eri tyylisten kappaleiden käyttämistä ohjelmiston laatimisessa. (mm. eri sävellajeja aikaisia, elokuvamusiikkia, pop-musiikkia). Syvennetään tutustumista eri tyyliin, yhteissoittoon sekä uuteen musiikkiin. Ohjelmisto tukee tavoitteiden saavuttamista. Ohjelmiston kokoamisessa otetaan huomioon oppilaan mieltymyksiä myös eri musiikkigenreistä. Ääniala on mahdollisimman laaja.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

- Oppilas suunnittelee yhdessä opettajan kanssa monipuolisen konserttiohjelman harjoitettavista ohjelmistosta, joka sisältää sävellyksiä eri tyyliin.
- Yhden sävellyksistä tulee olla moniosainen.
- Kaksi etydiä tai etydinomaista kappaletta.
- Oman sävellyksen tai sovituksen soittaminen on mahdollista.

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arvioinnissa on mukana myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvionsa. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Syventävien opintojen lopputyö

Syventävien opintojen lopputyö voi keskittyä pelkästään oman soittimen taidon syventämiseen.

On myös mahdollista tehdä laaja-alaisempi lopputyö, mihin on sisällytetty pääsoittimeen syventymistä sekä muuta musiikillista tai poikkitaiteellista osaamista. Oma soitonopettaja toimii syventävien opintojen pääasiallisena ohjaajana, mutta lopputyön suunnitteluun ja ohjaukseen voi osallistua myös muita opettajia. Laaja-alaisessa lopputyössä pääinstrumentin ohjelmaisuus on alla kuvattua suppeampi.

TAVOITTEET

- Perusopinnoissa omaksuttujen taitojen ja tietojen syventäminen
- Oman soittajaprofiilin tunnistaminen ja sen huomioiminen ohjelmistossa
- Tyyli- ja tyylilajin lisääminen ja sen vaikutus tulkintaan
- Monipuolisen soittotekniikan kehittäminen
- Mahdollisuuksien mukaan pitkäjänteisen yhteistyön rakentaminen kamarimusiikissa
- Laajan ohjelmakokonaisuuden hallinta teknisesti ja tulkinnallisesti
- G- ja C-avaimien lukemisen alkeet ja kehittäminen
- Sointumerkkien hahmottaminen ja soittaminen
- Ulkoa soittaminen
- Esiintymistilanteeseen valmistautuminen ja esiintymistilanteen hallinta

OHJELMISTON KOKOAMINEN

Harjoitettu ohjelmisto tukee edellä kuvattujen tavoitteiden toteutumista. Tekniikan eri osaluokkia harjoitettavia etydejä tai etydinomaisia kappaleita. Säestyksellisiä teoksia, jotka edustavat eri aikakausia, tyyliä ja muotorakenteita ja jotka ovat tempoiltaan sekä tunnelmiltaan erilaisia.

TASOSUORITUSOHJELMAN KOKOAMINEN

Tasosuoritusohjelma on kestoltaan vähintään 15 minuuttia. Ohjelma rakennetaan kokonaisuudeksi joka tuo esiin oppilaan soittajaprofiilin. Ohjelma rakennetaan kuitenkin vaihtelevaksi kokonaisuudeksi sisältäen eri tyyli- ja tyylilajeja ja erilaisia tunnelmia. Mahdollisuus kamarimusiikin tai muun yhteissoiton hyödyntämiseen lopputyössä, oman sävellyksen ja sovituksen esittämiseen.

SUORITUKSEN ARVIOINTI

Tasosuorituksesta annetaan sanallinen arvio. Arvioinnissa on mukana myös oma opettaja sekä oppilas itse. Arviointiin otetaan huomioon oppilaan itse asettamat tavoitteet sekä hänen oma arvio. Arvioinnin tulee olla rakentavaa ja kannustavaa.

Käytännön valmiudet

Käytännön valmiuden opintokokonaisuus jakautuu perusopinnoissa kolmeen tasoon, jossa kuhunkin kuuluu asteikkosoitto ja prima vista -soitto. Syventävissä opinnoissa suoritetaan Prima Vista 4 ja Asteikot 4. Osasuorituksista saa merkinnän kun oppilas on omaksunut tarvittavan taidon. Pasuunassa käytetään Prima vista tehtävissä ennalta sovittuja tehtäviä, joita ei soiteta tunneilla etukäteen. Molliasteikoissa käytetään sekä harmonista että melodista mollia. Asteikko- ja prima vista suoritetaan ajallisesti erillään tasosuorituksesta. Kysyttävät asteikot ilmoitetaan oppilaalle paikan päällä. Prima vista suoritetaan omalle opettajalle, asteikot kuuntelee yksi puhallinopettaja. Asteikot voi suorittaa toiselle opettajalle myös videotallenteina.

Prima vista 1

Helppo prima vista -tehtävä hitailla nuottiarvoilla.

Prima vista 2

Prima vista -tehtävä, joka vastaa vaikeustasoltaan PT 1:n ohjelmistoa.

Prima vista 3

Prima vista -tehtävä, joka vastaa vaikeustasoltaan PT 2:n ohjelmistoa.

Prima vista 4 (syventävät opinnot)

Prima vista -tehtävä, joka vastaa vaikeustasoltaan PT 3:n ohjelmistoa, F-avaimella.

Asteikot 1

- 10 sävellajia, yksi oktaavi, kolmisointu
- Sävellajit: F – d, C – a, G – e, D – h, B – g
- Kysytään 2 – 3
- Asteikkoja soitetaan mahdollisuuksien mukaan ottaen huomioon oppilaan koko ja instrumenttityyppi

Asteikot 2

- 8 sävellajia, yksi oktaavi, kolmisointu
- Es – c, As – f, A – fis, E – cis
- Kysytään 2 – 3
- Asteikkoja soitetaan mahdollisuuksien mukaan ottaen huomioon oppilaan koko ja instrumenttityyppi

Asteikot 3

- 6 sävellajia, yksi oktaavi, kolmisointu
- H – gis, Fis (Ges) – dis (es), Des (Cis) – b (ais)
- Kysytään 2 – 3

Asteikot 4 (syventävät opinnot)

- 24 sävellajia, kaksi oktaavia
- Kysytään 4